

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

קִיג.

עין משפט
נר מצוה

בַּז אַ מַי פֿ"א מַה'ל נַחֲלוֹת
 הַלְכָה יא סַמַּג עֶשְׂרִין וְ
 טוֹש"ע אַה"ע ס' ז סַעֲיָף א:
 בַּז ב מַי שֶׁס הַלְכָה ג
 וְסַמַּג שֶׁס טוֹש"ע ח"מ
 ס' רַעו סַעֲיָף א:

רבינו גרשום

[illegible]

נחלה ממטה למטה
ב מדבר אתה אומר
אלא בסיבת הבן
ב נחלה לבני ישראל
בסיבת הבן אומר הא
ב נחלה ממטה למטה
וכתוב מדבר דכולי
למטה אחר בסיבת
משמע ⁶ סימן אמר
קרא איש תרוייהו
ר רב נחמן בר יצחק
הו ידבקו כתיב בהו
רא ידבקו מטות רב
מטה למטה אחר וכן
אמר ר' יוחנן אמר
בה משמיה דרבי
לבעל שאינו נוטל
³ ושגוב הוליד את
ש ערים בארץ הגלעד
לשגוב אלא מלמד
בחיי מורישיה ומתו
ואומר ⁴ ואלעזר בן
גין לפנחם שלא היה
אלעזר אשה ומתה
ירישה וירשה פנחם
ידהוה נסיב איתתא
ד לומר ואלעזר בן
לא ליה בשדה חרבים
אידיה לו וירשה בנו:
חות ולא בנות אחות
למאי

זכר בן ארבעים שנה כדמיוא (ספרו פ' הדברה) ארבעים שנה עסק
בפרקמטיא וארבעים שנה למד וארבעים שנה לימד וכל ימיו ק"כ
שנה ואפילו נולד ר' יהושע בנו מיד כשנשאה אחתי לא היה כי אם
בן פ' כשנולד רבי דאמר בפרק בתרא דקידושין (דף ע"ג:) עד שלא
רבי עקיבא נולד רבינו הקדוש ופחות ממאה וארבעים לא היה
ר' יהושע כשנזכר את רבי דפחות משבעים לא היה מזכרו וכבר
היה רבי אבא ששני שנה ומה ברבא היא זו לזכרו בעשר שנים ועוד
הסברה שלא נולד עד חשור ר' עקיבא מבי רב אחא ב"ד שנה א"כ
בשהיה ר' יהושע בן ק' וארבעים כבר היה רבי בן פ"ד שהוא
יותר מחצי ימיו ועוד שפי' רבינו נסים במגלת סתרים שמלא צבראשית
רבה דחון מן הקדוש היה רבי אלעזר בן עזריה¹ אלא אומר ר"ת
דקדקתה הוא שם אדם כמו קדמי²: **מרתה** בחיי מורישיה (א'
יירושלמי יא"ר. וא"ת דבן יורש בראש נכסי אמו ובעל אינו יורש
אלא דבעל קדוש לבן וי"ל שיש צד בעל אינו יורש מחמת קורבה
ממנה שאירות הוא חשושין בעשר אחד את כן כמו שהוא
לחודם לשאר קרובים כך הוא קודם לבן דמאי לי האי ומאי לי האי:

יִירוּשָׁם כְּרַעֲיָה דְלֵאמִיָּה הוּא: בְּרֵאשִׁי. כְּגוֹן שְׂמַתָּה אֲשַׁמּוּ וְאֲחִ"כ מֵת
הָיָה מֵלֵךְ הַכֶּזֶז אִם כֹּהֵה יִירְשֶׁה שְׁהֵב יִרְשֶׁה אֵת זְקוֹן דְּכַרְמִיב (בְּמַזְמֵר מִן)
הָיָה מוֹחֻקֵּת כְּבֵר קוֹדֵם מִיִּתְמָה כְּגוֹן שְׂמַת אֲבִיָּה וְאַחֵר כֶּךְ
הָיָה כְּשִׁמְתָה וְאַחֵר כֶּךְ נִפְלָה לֵה יִירוּשָׁה יְקִידֵם אֲבִיָּה לְבִנו דְּק"ו
הָיָה ק"ו מִבֵּן שִׁירֵש בְּרֵאשִׁי: וְיִרְשֶׁה יִאִיר. וְלֹא שְׂבֹז אֲבִיָּה לְפִי שְׁחָלָה
בְּכֹהֵן שְׂהֶאֱז קוֹדֵם לְבִנו בִּירוּשָׁת אֲשַׁמּוּ: וִירְשֶׁה יִאִיר. לֹאֲשַׁמּוּ: נִחְלָה
מֵעַ שְׂבֹז לְדִין אֲלַעֲזֹר וּפִנְחָם עַל עֶסֶק יִירוּשָׁה זֶה לְפִי שְׁהִיָּתָה רֵאשִׁיָּה
יִמְיוֹ חֲנָנֵל פִּירֵש דְּדִיִּיקִין מִדְּמַכְבִּיב בְּהֵל קֶרֶז בִּנו וְכִי אִילוֹ כְּכַז
הָיָה כְּכַז בִּנו לְלַמֵּד כִּי זֶה הַבְּעֵזָה הִיָּתָה רֵאשִׁיָּה לֹאֲלַעֲזֹר וִירְשֶׁה פִּנְחָם
לְכֶךְ יִירָכָה לְמִיָּמֵר דְּנִפְלָה לִיָּה מִשְׁדָּה חֲרָמִים שְׂחָלָה פִּנְחָם לֹא הִיָּה
חֲרָמִי אֲמֵן: סָגָל בְּנִי אֲחֻסֹּם וְלֹא בְּנוֹם אֲחֻסֹּם. וְכַדְמַפְרִשְׁקִין נִחְלָה:
לְמֵאִי

צִיָּקִי

[illegible][illegible]

נמנה אבותיו ידבקו בני ישראל ואי אש משמע ליה סיצת העצל
נמי בסיצת העצל ומיהו גם המתרחץ היה יודע דבהאי קרא
אש כתיב דזיל קרי צי רב הוא ואמאי דבעין לעיל ממאי משמע
דהאי קרא ממטה למטה אחר בסיצת העצל מיירי אמא איהו למימר
דשפיר משמע דבסיצת העצל מיירי דהא כתיב ציה אש ותמה על
עלמך למא גא הראשון אינו מדבר בסיצת העצל לין דכתיב ציה
אלא מן מתוך שמיזכר מוקי ליה בסיצת הבן והוא איש דקרא
קמא לדרשא בעלמא אמא וגם המקשה משיב תרווייהו נמי איש כתיב
ובהו ומה רצית שיהא אחרון דוקא וקמא לדרשא אדרבה קמא לגופיה
בסיצת העצל ובתרא לדרשא ואמאי מאי משמע דבתרא בסיצת
העצל: ידבקו. אין לשון דבק אלא צין איש לאשה כדכתיב ודבק
בנאשמו (בראשית ג) דכיון דמפורש כל כך דכתיב ציה לשון דביקה
לדאי בסיצת העצל מיירי ומכאן הוא דהוא פשיטא ליה למא ואש"ג
דקרא קמא נמי ידבקו כתיב חמי לדרשא בעלמא: תמו. משמע
בעל דדביקת מטות על ידי בעל הוא: סרווייהו נמי מטות כתיב בזה
לא גרס: רב אשי אמר. הכי משמע קרא לא תסוב נחלה ממטה
לאשה למטה אחר שירשה בעלה אם תנשא לו שהוא אחר לגבה
אם נוספת הנחלה על ידי בנה שירשה אינו אחר ממנו לגבה
לא אביה דנחלה זו ראייה לא אילו היתה קיימת מנין שלא יירש אלא קרי
אין לו זמן עיין עליה שם: אציה: קדמוחוק. ידבקו. ידבקו.
ממא היא ונמי שלא יירש סד"א כיון דבעל ציה לגבה לירש
הוא כיון דבמקום בן הוא קודם ליעול במוחזק בראי נמי הוא
העצל נוטל בראי לחלו היה נוטל בראי הוא היה יורשה ולא יא
הראוי לו יורשה בננו. מאשר ניתן לו בזה אפרים (יהושע ד) קדדרי.
ללעזר פתח בצית דין לפנחם בנו לפי שאין העצל נוטל בראי.
בצת פתח ולא אמר בנו הלא ידוע שפנחם בן אלעזר הוא ואמאי
בנו דבנו מיעוט משמע בנו ולא הוא מכלל שיהיה ראייה ללעזר
ברא ללעזר בן כחז בפירושי רבינו חננאל: וצני אחוס. יורשני

דמפרשי בני אחיות הכי בני אחיות נ

מסורת הש"ס

(א) י"ל שהוא שם אמורא,
(ב) [לקמן קכה: ב"ק מז:],
(ג) [לקמן קטו:], (ד) [וע"י תוס'
שבת קג ע"א ד"ה וריצ"ק
ותוס' בצורות נח ע"א ד"ה
חוץ ותוס' פסחים קיב. ד"ה
לורה].

תורה אור השלם

1 ולא תסב נחלה ממטה למטה אחר כי איש ידבק ממותן כי שם יבחר לו ט נחלתו:

2 ולא תסב נחלה לבני ישראל ממטה אל מטה כי ישראלי בנחלת מטה אבתי ידבק בני ישראל:

במדבר לו ז

3 ושגובו הוליד את יאיר ויהי לו עשרים ושלוש ערים בארץ הגלע:

דברי הימים א כ כב

4 ואצלעו את ארזן מות ויקברו אתו בגבעת פינתס בני ארזן נתן לו דבר הגדול:

יהושע כז כד

הגהות הב"ח

(א) גמ' ומתה וירשה
תלמוד לומר: (ב) תוס' ד"ה
מתה נחיי מוריסה ומתו
מוריסיה וירשה יאיר וא"ת
כיון דקן יורש נראה בנכסי:

מוסף רש"י

לבעל שאינו נוטל בראוי
בבמרוחזק. אין הבעל יורש
את אשתו בראוי לנא לאחר
מיתתה, כממוחזק לה בידים
(ב"ק מב:).

מוסף תוספות

א. דמסתבר שלא הוליד ממנה עד שעשה בי רב תרתי סרי ותרתי סרי שנין. תוס' נכורות נח. ב. דאמר בירושלמי שהיה קרח. שם.